

Spis treści

Wprowadzenie 11

Część pierwsza

Wstęp do teorii i praktyki gospodarki rynkowej 15

1

Współczesne szkoły myślenia ekonomicznego w makroekonomii 17

1.1. Szkoła neoklasyczna	18
1.2. Nurt keynesowski	20
1.2.1. Postkeynesizm	21
Fundamentalizm keynesowski	21
Synteza neoklasyczna	22
Krzywa Phillipsa	25
1.2.2. Neokeynesizm	27
1.3. Szkoła monetarystyczna	30
1.3.1. Charakter pieniądza	30
1.3.2. Naturalna stopa bezrobocia	32
1.3.3. Dochód permanentny	35
1.3.4. Wnioski dla polityki gospodarczej według monetarystów	36
1.3.5. Spór wokół monetaryzmu	36
1.4. Nowa ekonomia klasyczna	37
1.4.1. Implikacje polityczne nowego podejścia klasycznego	39
1.5. Szkoła realnego cyklu koniunkturalnego	40
1.6. Inne szkoły	41
1.6.1. Nurt instytucjonalny	41

1.6.2. Ekonomia podaży	44
1.7. Teoria ekonomii w obliczu globalnego kryzysu gospodarczego	45
Zadania i ćwiczenia	49
Literatura zalecana	50

2

System gospodarki rynkowej i jej typy

2.1. Istota gospodarki rynkowej	51
2.2. Typy gospodarki rynkowej	53
2.2.1. Neoliberalny typ gospodarki rynkowej – model anglosaski ...	53
2.2.2. Gospodarka rynkowa socjaldemokratyczna – model państwa dobrobytu	54
2.2.3. Społeczna gospodarka rynkowa	56
2.2.4. Wschodnioazjatycki model gospodarki rynkowej	62
Zadania i ćwiczenia	67
Literatura zalecana	68

3

Rola państwa w gospodarce rynkowej

3.1. Ewolucja poglądów na rolę państwa w gospodarce rynkowej	69
3.2. Kierunki działania państwa w gospodarce rynkowej	77
3.3. Argumenty za i przeciw ekonomicznej roli państwa	79
3.3.1. Zawodność rynku	79
3.3.2. Zawodność państwa	84
Zadania i ćwiczenia	86
Literatura zalecana	86

Część druga

Funkcjonowanie współczesnej gospodarki rynkowej

4

Ocena sprawności gospodarki rynkowej

4.1. Miary poziomu działalności w gospodarce	89
4.2. Konkurencyjność gospodarki i polityka konkurencji	97
4.2.1. Pojęcie konkurencyjności	97
4.2.2. Metody oceny konkurencyjności	98
4.2.3. Międzynarodowa konkurencyjność polskiej gospodarki	101
4.2.4. Perspektywy wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki	103

4.3. Innowacyjność krajów	107
Zadania i ćwiczenia	110
Literatura zalecana	112

5

Wzrost i rozwój gospodarczy w teorii i praktyce	113
--	------------

5.1. Konceptualizacja pojęć wzrostu i rozwoju gospodarczego	113
5.2. Miary wzrostu i rozwoju gospodarczego	114
5.2.1. Wskaźniki ilościowe	115
5.2.2. Wybrane wskaźniki jakościowe	120
5.3. Czynniki wzrostu gospodarczego	127
5.4. Granice wzrostu gospodarczego	129
Zadania i ćwiczenia	131
Literatura zalecana	132

6

Rola pieniądza i polityka pieniężna	133
--	------------

6.1. Historia i funkcje pieniądza	133
6.2. Pojęcie pieniądza	136
6.3. Popyt na pieniądź i podaż pieniądza	137
6.3.1. Popyt na pieniądź	137
6.3.2. Podaż pieniądza	139
6.3.3. Kreacja pieniądza	140
6.4. Historia bankowości centralnej	143
6.5. Polityka pieniężna	145
6.5.1. Stopy procentowe	145
6.5.2. Operacje otwartego rynku	149
6.5.3. Rezerwa obowiązkowa	149
6.5.4. Operacje kredytowo-depozytowe	150
6.5.5. Zmiany równowagi na rynku pieniądza	150
Zadania i ćwiczenia	151
Literatura zalecana	152

7

Nierównowaga we współczesnej gospodarce	153
---	------------

7.1. Przyczyny wahań koniunkturalnych	154
7.1.1. Charakterystyka faz cyklu koniunkturalnego	158
7.1.2. Oddziaływanie państwa na przebieg cyklu koniunkturalnego ...	158

7.2. Bezrobocie jako skutek nierównowagi	159
7.2.1. Klasyfikacja bezrobocia	159
7.2.2. Teorie bezrobocia	162
Neoklasyczna teoria bezrobocia	162
Keynesowska teoria bezrobocia	163
7.3. Inflacja jako skutek nierównowagi	165
7.3.1. Istota inflacji	165
7.3.2. Teorie inflacji	167
7.3.3. Inflacja a stopy procentowe	169
7.3.4. Mechanizm transmisji monetarnej	170
Zadania i ćwiczenia	176
Literatura zalecana	177

8

Budżet państwa

8.1. Struktura budżetu państwa	179
8.2. Funkcje budżetu państwa	180
8.3. Rodzaje polityki fiskalnej	181
8.4. Wybrane problemy polityki fiskalnej państwa	182
8.4.1. Zależność między stopą podatkową a wpływami budżetowymi ...	182
8.4.2. Fiskalizm a tempo wzrostu gospodarczego	184
8.4.3. Nierównowaga budżetowa i deficyt finansów publicznych ...	188
8.5. Budżet polski w okresie transformacji	192
8.6. Budżet zadaniowy	195
Zadania i ćwiczenia	196
Literatura zalecana	196

9

Transformacja systemowa polskiej gospodarki

9.1. Istota transformacji systemowej	198
9.2. Metody przejścia do gospodarki rynkowej	201
9.3. Osiągnięcia dotychczasowej transformacji w Polsce	202
Zadania i ćwiczenia	207
Literatura zalecana	207

Część trzecia

Makroekonomia gospodarki światowej 209**10****Globalizacja** 211

10.1. Pojęcie, korzyści i zagrożenia procesu globalizacji	211
10.2. Międzynarodowe przepływy kapitału – pojęcie i formy	216
10.3. Ocena poziomu globalizacji gospodarki	220
10.4. Korporacje transnarodowe	223
10.5. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w procesie globalizacji	231
Zadania i ćwiczenia	239
Literatura zalecana	240

11**Międzynarodowa integracja gospodarcza** 241

11.1. Teoretyczne aspekty integracji	241
11.1.1. Pojęcie, cel i przesłanki integracji	241
11.1.2. Warunki i formy integracji	243
11.2. Integracja europejska	246
11.3. Polska w Unii Europejskiej – oczekiwania, skutki i wyzwania	250
Zadania i ćwiczenia	256
Literatura zalecana	257

12**Międzynarodowe stosunki gospodarcze** 258

12.1. Handel międzynarodowy – teorie wymiany międzynarodowej	258
12.2. Międzynarodowa wymiana usług	261
12.3. Bilans płatniczy	266
12.3.1. Pojęcie bilansu płatniczego	266
12.3.2. Struktura bilansu płatniczego	267
12.3.3. Problem równowagi bilansu płatniczego	270
12.4. Stosunki monetarne w gospodarce otwartej	270
12.4.1. Charakterystyka rynku walutowego	270
12.4.2. Rodzaje rynków walutowych	271
12.4.3. Rodzaje transakcji na rynku walutowym	272
Tradycyjny rynek walutowy	272
Nowy rynek walutowy	274
12.4.4. Kursy walutowe	275
Zadania i ćwiczenia	276
Literatura zalecana	277

13

Makroekonomiczne dysproporcje rozwojowe współczesnej gospodarki światowej 278

13.1. Diagnoza stanu – ścieżki doświadczeń krajów rozwiniętych i rozwijających się	278
13.2. Analiza przyczyn i warunków zapobiegających narastaniu dysproporcji rozwojowych	283
13.2.1. Wczesne teorie rozwoju	284
Teorie modernizacji	284
Teorie podstawowych potrzeb	286
Teorie zależności	287
13.2.2. Współczesne nurty ekonomii rozwoju	288
Neoliberalizm	289
Instytucjonalny wymiar w ekonomii rozwoju	290
13.3. Konsekwencje dysproporcji rozwojowych	291
13.3.1. Problem żywnościowy	291
13.3.2. Problem zadłużenia międzynarodowego	293
13.3.3. Degradacja środowiska naturalnego	294
13.3.4. Zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego	295
Zadania i ćwiczenia	295
Literatura zalecana	296

Bibliografia	297
-------------------------------	------------

Indeks rzeczowy	306
----------------------------------	------------